

pridobil zaupanje bivšega marokanskega sultana Mulay Hafida, ki živi v prognanstvu v pariškem predmestju. Sultan mu je naročil, naj mu proda avto. Prejel je od Bena Humuma meno, a nikdar denarja. Lopov je sultanov avtomobil enostavno zastavil. Drugič je telefoniral pariškemu trgovcu z dragulji in mu naznanil, da želi predstojnik policije videti zbirko dragih kamnov, da bi izbral in kupil enega svoji ženi za god. Samoposebi je bil trgovec takoj pripravljen, da se je podal z dragulji na policijo. Tukaj ga je pričakal goljuf v predstojnikovi predstobi, ga potolažil z nekaj minut počakanja, mu odvzel zbirko in izginil z ogromnimi dragocenostmi za vedno.

Redek prijatelj. V celi Evropi je najbolj znana igralnica v Monte Carlo na južnem Francoskem. Veliko igralcev je že našlo tukaj srečo, še več jih je bilo pri igri ob premoženje in so zaključili svoje življenje s samomorom, ki je v Monte Carlo nekaj vsakdanjega ter samoobsebi umevnega. Pred kratkem se je doigral v Monte Carlu ta le redki slučaj: Že nekaj dni je zasledovala pri igranju mladega oficirja nesreča. Neprestano je le izgubljal in nekega večera, ko so romali zadnji ostanki njegovega premoženja v tuj žep — je zapustil čisto obupan igralnico. Videti je bilo, da je zgubil vlado nad samim seboj. Uničeni častnik se je podal v malo kavarno, da bi si umiril s črno kavo živce za pisanje poslovnih pisem na sorodnike. Po njegovem prepričanju je bil edini izhod iz zagate — samokres. Ko je sedel čisto obupan pri mizi, se mu je približal Indijec in ga nagovoril z besedami: »Slutim, kaj se vam je pripetilo. Že z vašega obraza je čitati, da ste se odločili za dejanje, ki se ne da več popraviti v življenju. Ker sem odločen nasprotnik samomora, vam hočem pomagati radevolje. Moja pomoč vam je na razpolago le pod enim pogojem: Obljubiti mi morate, da ne boste nikdar več igrali.« Oficir mu je dal roko. Nato je izvel Indijec dva nova bankovca po 100 frankov in jih ponudil svojemu novemu prijatelju. Ustala sta oba, se podala v igralnico in Indijec je svetoval častniku: »Stavi 100 frankov!« Oficir je dobil. Drugi nasvet se je glasil: »Stavi na rdečo barvo!« Zopet dobiček. Nato je Indijec prestal nekaj časa z nasvetom in znova pošepnil oficirju: »Stavi najvišjo svoto na pet!« Baš ta številka je zadela in izpraznila blagajno igralnice v Monte Carlo. Nato je potrkal Indijec mladega prijatelja po rami in je zapustil dvorano. Niso videli več oskubeni igralci ne oficirja in ne skrivnostnega Indijca.

Prvo zračno jahto (majhen in razkošno opremljeni zrakoplov) je zgradil v Ameriki Anton Heinen, svoječasni vodja »Zeppelinov«. Nova zračna jahta je dolga 35 m, v gondoli je prostora za 4 osebe, tehta le 800 kg in se lahko poljubno spusti na tla in ni navezana na pristajni stolp, kakor velike zračne ladje.

Največji meteor na svetu bodo raziskali s pomočjo letala. Ruski letalec Čuhnovski je že znan našim čitate-

ljem iz časa, ko je pomagal reševati ponesrečeno Nobilovo ekspedicijo proti severnemu tečaju. Čuhnovski bode letel s profesorjem Kulikom v kraje ob sibirski reki Jenisej k največjemu meteorju na svetu, ki je padel z neba leta 1908 in katerega bi naj profesor Kulik znanstveno raziskal. Meteor leži v sibirski sneženi pustinji in radi tega se mu niso mogli doslej temeljito približati znanstveniki. Sibirski meteor je največji, kar jih je kdaj padlo z neba na zemljo. Do padca sibirskega meteorja je veljal za največjega meteorit, ki je padel na Grönlandijo in tehtal 30.000 kg. Vendar je ta meteorit pritlikavec v primeri s sibirskim tovarišem, ki tehtal okroglo 80.000 ton. Padec sibirskega meteorja je povzročil tako silen potres, da so popadali ondodni prebivalci v okolici 200 km na tla. Tračnice sirske železnice v oddaljenosti 500 km so se pretrgale vsled tega potresa. Kamen je izkopal v zemljo žrelo, ki meri v premeru $2\frac{3}{4}$ km. Globočine velikanske izdolbine doslej niso mogli izmeriti. Profesor Kulik je napravil poizkus izmerjenja globokosti brezuspešno leta 1921 in 1927 in sedaj se bo podal v aeroplanu na raziskovanje največjega meteorja.

Mučenik znanosti Dr. Chr. Deetjen v Baltimoru v Severni Ameriki je že skoro celo svoje zdravje položil na oltar znanosti. Pri neumornem raziskovanju takozvanih Roentgenovih žarkov se je namreč ponovno zastrupil, in moral se je podvreči operaciji za operacijo. Nedavno se je izvršila zadnja operacija nad njim, kjer so mu odrezali roko. Ni pa Dr. Deetjen edini, ki se je v tem pogledu žrtvoval za dobrobit človeštva. Neki drugi, dr. Baetjer, je tudi že prestal 75 operacij in ima samo eno oko še in štiri prsti na roki mu manjkajo. Tudi še nekaj drugih pomnožuje to število mučnikov za znanost.

Ubit od samomorilca. Na izredno čuden način je bil te dni ob življenje njujorški bankir Alfred Kornsdörfer. Sedel je v svojem avtomobilu, ki je stal pred Equitable Building, ki je najvišji nebotalnik v Newyorku. Naenkrat so zagledali na oknu 30. nadstropja moža, ki se je pognal v globočino. Samomorilec je priletel slučajno na streho spodaj stoječega avtomobila. Telo samomorilca je prebilo streho in ubilo v avtomobilu sedečega bankirja. Da je bil tudi samomorilec pri priči mrtev, je samoposebi umevno.

Milijonarjev harem. V Lagos v Nigeriji v osrednji Afriki je umrl tječaj priseljeni Irec Doberty, kojega skupno premoženje so precenili na 600.000 angleških funtov. Po zapuščini bo pripadlo to ogromno premoženje 16 zamorkam in njunim 50 otrokom. Zamorka so bile žene Irca, ki je živel po navadah premožnih črncev.

Polovica današnjih 25letnih mladencev bo doseglo starost 70 let. Kakor so zavarovalniške družbe za življenje v Ameriki izračunale iz statistik, je povprečna dolgotrajnost človeškega življenja znatno višja, kakor je bila pred leti. Dočim je bila povprečna človeška starost pred par desetletji določena na

Samo 172 Din
močno izdelani boks čevlji!

Samo 149 Din
močni, podkovani čevlji iz kravinel

Samo 163 Din čevlji iz telotine — pristno domače delo!

Razpošilja
Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.
Zahtevajte takoj novi, veliki, ilustrirani cenik, katerega dobite zastoj! 1004/1

48 let, je danes ta poskočila na 58 let. Dalje izmed vsakih 100 mladeničev, danes pri 25 letih, lahko pričakuje 50, da bodo živeli do 70. leta; izmed tistih pa, ki so stari danes 50 let, pa jih bo dočakalo med stotimi 70. leto 36. — Umrljivost pri moških je večja kakor pri ženskah in sicer je vzrok, ker pač moški več dela.

Molčeči svetnik. Indijskega »Sadhu« iz pokrajin ob Himalaja pogorju častijo kot svetnika, ker že ni spregovoril 20 let niti ene besede. Te dni je obiskal svoje učence v indijskem glavnem mestu Kalkutta. Na kak način občuje ta molčeči svetnik s svojimi učenci, ni znano.

Najbolj moderno zdravilišče so dogotovili v Aix le Bains na južnem Francoskem. Na sredini moderne zgradbe je stolp, na katerem je 27 sob, ki tehtajo 100 ton in te sobe suče motor celi dan tako, da imajo bolniki v njej neprestano solnce. To najmodernejšo zdravilišče je znamenito delo francoskega arhitekta Farde.

Specijalist za ženske bolezni in porod dr. Ipavc Benjamin v Mariboru zopet ordinira od 9. do 11. in od 3. do 4. ure v svojem sanatoriju v Tomšičevem drevoredu (prej Kokošinekovem drevoredu) št. 238 na koncu Prešernove ulice, ki se začneja pri Turačovi veletrgovini na Aleksandrovi cesti.

1159
Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseže radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Moskva brez krinke.

V kratkem bo izšla na Dunaju obširna knjiga »V kraljestvu rdeče zvezde«. Ruski grof begunec Czekersky je objavil iz te knjige naslednje omenke vredne beležke:

Vlak postoji v Moskvi. Skočim kakor fantin iz vagona in hitim proti izhodu. Moram se premagovati, da mi ne uide od radosti glasnejši vzklik. Po desetih letih zopet v Moskvi... Moje veselje ni dolgotrajno. Že na trgu pred kolodvorom vidim, da ni vse v redu. Vse umazano in križem kraž. Hitim

naprej v mesto, vse umazano, hiše že dolgo ne popravljene. Upanje, da bo v mestu boljše, se je razblinilo. Žene me naprej radostno čustvo zopetnega svidenja z domovino. Hočem videti vse tuge, kjer sem bil pred desetimi leti. To je moskovska glavna ulica! Trgovine, nič kakor trgovine, niti ene od starih trdk; napisu se glasijo: »Komunar«, »Konzumna družba«, »Rdeča prešnja« itd. Vsa izložbena okna so razbita, po izložbah je videti prazne škatle za kavo in konzerve. Po trgovinah ni blaga in ne prometa.

Lačen sem. Grem v razpečevalnico jedil; restavracije v našem smislu so v Moskvi redkost. Prvo, čemur se začudim, je, da sedijo natakariji okrog skupne mize. Nad to mizo je tabla z napisom: »Miza je samo za osobe«. Sedem, zunanost jedilnega orodja obeta dobro kosilo, pogled na jedilni list mi prežene vsako upanje. Nobenega mesa, samo ribe in ... kaka draginja! Ena porcija juhe stane 35 kopejk (8 Din), riba 2.50 rublja (36 Din), čaša pive 60 kopejk (14.40 Din). V prvem trenutku sem bil prepričan, da sem zašel v najbolj drago krčmo, a to ni bilo res. Pri jedi mi je naročeno skoro običajno v grlu.

Po kosilu grem proti Kremlju. Pred Kremljem stoji na Rdečem trgu Lenina grobnica, katero prezidavajo. Hočem si ogledati vladno palačo Kremelj, a vstop je prepovedan! Naprej! Cele množine potnikov, resnih izrazov na izstradanem obrazu, brez smeha, postajajo pred praznimi trgovinami. Takoj mi pade v oči, da so ljudje tako slabo oblečeni. Vse je zavito v dežne plašče. Zvečer se mi je ponudilo 15 deklic in to za kosček kruha ali iz »ljubezni do umetnosti«.

Ves utrujen poiščem hotel. Sobe nakazuje stanovanjski urad, me poduči vratar. Torej brzo na stanovanjski urad. Po dolgem čakanju dobim dve nakaznici, eno za hotel »Savoy«, drugo za hotel »Orient«. Peljem se s tramvajem, ki je napolnjen. Čakam, da bo prišla sprevoznica, da bi plačal prevoz nino in opazujem voz. Je nov, domač izdelek, močno izdelan in praktičen. Skoraj bom že na cilju, sprevoznica še vedno ni tirjala od mene denarja. Sedaj še le opazim, da moram sam naročiti pri njej karto. Popravim zamujeno in izstopim. V hotelu me peljejo v nakazano sobo, ki je majhna, a čedna. Ko vprašam po ceni, dobim odgovor: »7 rubljev«. Prestrašen se odstranim in se odpeljem v drugi hotel. Ta hotel je mnogo slabše opremljen, a stane soba le 2 rublja.

Drugi dan nadaljujem ogled mesta. Čim dalje ogledujem Moskvo, tembolj zrem le uničenje. Zidali so malo. So sicer krasna poslopja, a to so le državne pisarne, komisarijati in državne prodajalne. Nekatere stavbe so še nedoizdane, a bodo dosegle prihodnje leto 14 nadstropij in to sta vladna palača in palača črke ali tajne policije.

Iščem kavarno. Pojasnijo mi, da so le še čajnice. Naročim: čaj, klobaso in 2 kosčka močnate jedi in plačam za to 28.80 Din. Klobase se nisem dotaknil, ker ni bila užitna.

Nov vozni red

veljaven od 5. oktobra 1930, obsega tudi zimski vozni red avtobusnih prog. — Cena 2 Din (po pošti 2.50 Din, denar poslati naprej). — Trgovci popust. — Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Hočem v slavno stolno cerkev sv. Bazilija, ki je bila znana po celem kulturnem svetu kot biser bizantinske stavbene umetnosti. Zaprta! Čitam na pis: (Muzej je odprt le vsako sredo ter soboto od 9. do 6. ure.) Iščem naprej! Ena cerkev je odprta in vidim ljudi, ki hodijo ven in noter. Kaj najdem?! Uradnike, stranke in cele množine starih reči. Ljudje me gledajo začudeno in za hrbtom slišim opazko: »Kaj neki hoče ta tukaj?« Je videti bogat, ker je čedno oblečen. Kaj neki namerava zastaviti? Zašel sem v cerkev, ki je bila spremenjena v zastavljalnico.

V bližini nekdanje cerkve se nahaja trg, hočem si ga ogledati. Tudi tukaj so trgovine pod državnim nadzorstvom, a prazne. Le ob cestah se še trguje. Vsega je dobiti ob cesti, a — cene! Surovo maslo 288 Din 1 kg, meso 120 Din, 10 komadov jaje 56 Din. Ruske konzerve, ki stanejo danes v Avstriji 90 gramov 16 Din, stanejo v Moskvi 84 Din. Stopim v državno trgovino, da bi kupil nekaj za na pot. Zahtevam kruh, surovo maslo, šunko in seveda vse na karte. V Moskvi je dobiti vsako jestvino 12 let po vojni le na karte! — Karte prosta je vodka. Majhna steklenica ruskega žganja vodke stane 56 D.

Povsod sem pa ugledal množice najbolj razcapanih beračev obeh spolov in vsake starosti.

In Evropa? Evropa je slepa, ali pa ne more videti igre, katero uganja Moskva, ki bi pa znala zelo nevarno izpasti za celo Evropo. Boljševiška propaganda ima mogočnega zaveznika v brezposelnosti. Brezposelnost verujejo veriti iz Moskve vedno bolj in bolj, kar se tudi jasno kaže v komunističnem gibanju po celi Evropi. Po Nemčiji in na Angleskem se širita od dne do dne brezposelnost in z njo tudi komunizem. Še celo mala Avstrija trpi pod zlom komunističnega evangelija, ki se širi iz Moskve.

Trgovanje s sužnji.

Pri Društvu narodov v Ženevi je posebna komisija, ki se trudi, da bi iztrebila še vedno obstoječo trgovanje s sužnji. Po poročilih te komisije obstojajo tudi v Evropi na daleč razporedene organizacije glede trgovine z dekleti, ki prodajajo dekline iz vzhodne in južnovzhodne Evrope v Ameriko.

Člani komisije za pobijanje človeške trgovine so odkrili tudi to sramoto da-

našnjih modernih časov, da je v Rdečem morju v bližini abesinske obale otok sužnjev, na katerem ječi v jetništvu na tisoče žensk, deklet in moških, dokler jih ne prodajo za drag denar.

Tozadevno poročilo komisije Društva narodov je nekaj strašnega.

Karavane romarjev v Mekko (glavno mohamedansko romarsko mesto) so bile večkrat napadene od Arabcev. Romarjev niso samo izropali, ampak roparji so odvedli seboj vse ženske. Iz izpovedi nekaterih žen in deklet, katerim se je posrečil pobeg, sledi, da vlačijo arabski tolovaji naropano živo blago na neobljuden otok v Rdečem morju.

Posrečilo se je podkupiti enega trgovca s sužnji in ta je izposloval, da je stopilo nekaj članov zgoraj omenjene komisije na otok sužnjev. Našli so na otoku v skale udolbene oboke, v katerih se nahajajo nalovljene žrtve. S tega otoka prodajajo trgovci nesrečne ženske v javne hiše na južno Francosko in v Indijo. Ugotovljeno je, da so arabska podjetja trgovanja z ljudmi financirana od evropskih trgovcev z dekleti.

Ti krvoloki so se izpozabili celo tako daleč, da so organizirali z velikimi stroški romanja v Mekko in to le radi tega, da so med potjo romarje napadli in ugrabili ženske.

Komisija, ki je vse te grozote proučila, izdeluje za Društvo narodov predloge, s kojih izvedbo bi se že vendar enkrat iztrebilo med kulturnimi narodni suženjstvo!

*

Otok zapuščenih.

Angleški in ameriški milijonarji, razvajeni, bogati postopači, pri katerih ne igra denar nobene vloge, hočejo nekaj videti, kar je videlo doslej le malo ljudi, da lahko pripovedujejo pozneje svojim prijateljem in radovednejšem o izrednostih. Leta 1928 je morala ladja »Franconia« in leta 1929 parnik »Duchess of Atholl« obiskati tudi otok Tristan de Cunha v južnem Atlantskem morju, ker je hotela videti večina potnikov pri vožnji krog sveta tudi to posebnost med otoki. V obeh slučajih je bilo izkrcanje nemogoče radi silovitih viharjev, a so doživljajev željni potniki vendar videli otok in nekateri pomorščaki, ki so zapustili parnika v čolnih, so obiskali otok in pripovedovali bogati družbi, kaj so videli in s kom so govorili.

Približno 1500 milj od otoka Sv. Helena, ki je najbližji sosedni ter obljudeni otok, leži od sveta pozabljen pustinja ne le izven linije pomorskega prometa, ampak tudi najbolj drzni ladjski kapitan se ogibljuje skalovja tega otoka, ki je že bilo tolikim ladjam v pogubo. Na otoku prebiva 150 ljudi, ki životarijo siromašno življenje, čakajo mesece, da cela leta, dokler ne prispe kak parnik ali jadrnica, da jim pripelje živež ter pošto iz domovine. Leta 1926 je izjavil prvi angleški lord admiral v parlamentu, da ni bilo mogoče v zadnjih 10 letih od leta 1916, prepeljati pošte iz domovine na otok